

at det viser Bornholms Forbindelse med Skaane. Paa mange Omraader har Bornholm Fællesskab med Skaane, som det jo i gejstlig Henseende hørte til i ældre Dage, og som det baade med Hensyn til Beskatningsforhold og Tiendevæsen har en hel Del fælles med. — Med Hensyn til Tiendens Størrelse skal jeg tilføje, at naar den for det hele Danmark er udregnet til at udgøre et Beløb af omtrent 6 Millioner, skulde Bornholm, hvis det udgør $\frac{1}{60}$, have 100,000 Kr. aarlig; — 60 divideret ind i 6 Millioner giver jo 100,000. Men efter de Anmærkninger, der ledsage Lovforslaget, udgøre Konge-, Kirke- og Præstetiende for Bornholms Vedkommende faktisk kun 37,000, det vil altsaa sige ikke mere end godt $\frac{1}{3}$ af, hvad den almindelig er i det øvrige Land. Naar nu Bornholm paa dette Omraade saavel som med Hensyn til Grundskatterne til Staten er noget forskelligt fra det øvrige Land, forekommer det mig ret naturligt, billigt og rimeligt, at der bliver taget passende Hensyn til Bornholm. Med Hensyn til Tienden har det jo ikke saa meget at betyde som med Hensyn til de øvrige Skatter. Jeg kan slutte mig til Lovforslaget her; selv om Bornholm ikke faar saa stor Fordel af det som det øvrige Land, eller selv om Staten ikke har saa store Udgifter til Tiendeafløsningen der som til det øvrige Land, synes det mig dog en ret naturlig Foranstaltning. At Staten yder sit Bidrag til Afløsning, har man jo været enig om allerede i den Lov, der forelaa i 1894, hvorefter der skulde ydes et ret betydeligt Statsbidrag. Naar Rentefoden er høj, og Statens $3\frac{1}{2}$ pCts Obligationer staa lavt, som Tilfældet var for ca. 5 Fjerdingaar siden, hvor de vare nede i 90, fik jo Staten, hvor der blev afløst, et Tab af 10 pCt. Og hvis vi tænkte os, at Statens Obligationer paa $3\frac{1}{2}$ pCt. gik ned til 80, hvad der ikke er saa aldeles uhørt, da, saa vidt jeg ved, Østifternes Kreditforenings 4 pCts Obligationer for længere Tid siden have været noterede til mellem 70 og 80, vilde jo Staten faa et Tab af 20 pCt., idet den skulde laane Pengene ud til $3\frac{1}{2}$ pCts Rente. Det forekommer mig ogsaa, at naar man her i dette Ting og ligeledes i det andet Ting har været enig om at afskrive disse faste Skatter: Gammelskat, Land- og Ligningskat, Bygningsafgift, og hvad de hedde, som ere gode, gamle Skatter, kunne vi lige saa godt her gaa til at afskrive — det vil sige, det bliver en Afløsning, ikke en Afskrivning, fordi her faar Staten kun en Udgift af omtrent $\frac{1}{4}$ af, hvad det ko-

ster at faa Tienden bragt ud af Verden. Men naar man altsaa, som bemærket, har været enig om ligefrem at slette disse gamle Skatter, synes jeg meget godt, man kan gaa med til det, som her foreligger.

J. C. Sørensen: De almindelige Bemærkninger, dette Lovforslag giver Anledning til, ere allerede saa fyldigt fremdragne af foregaaende Talere, at jeg ganske skal lade dem ligge. Jeg kan holde mig til et enkelt Punkt, det er i § 3, hvor det siges: „Afløsningssummerne for Tienden udbetales med 4 pCt. rentebærende Obligationer, udstedte af en under Landbrugsministeriets Tilsyn staaende Tiendeafløsningsbank“. Den Sum, som skal afløses med disse Obligationer, andrager ca. 150 Mill. Og gaar man ud fra, at Afløsningen vil staa paa en 4—5 Aar, bliver det aarlig omtrent 30 Millioner, der gaa ud til Publikum gennem denne Bank, naturligvis med Fradrag af, hvad der skal henlægges til at fyldestgøre det Formaal, som Tienden nu har. Det vil vel sagtens blive største Delen af disse Obligationer, der blive baandlagte enten ved Stiftsmidlerne eller andetsteds til Kirkernes Vedligeholdelse eller Præsternes Lønning. Der er imidlertid ikke i Paragraffen truffen Bestemmelse om, at de Obligationer, der fremkomme fra Tiendeafløsningsbanken skulle baandlægges. Jeg ser ikke, at der kan være noget til Hinder for, at vedkommende Institutioner, der skulle have disse Obligationer til Opbevaring, kunne omsætte dem, hvis de derved knune gøre en heldig Operation med andre gode Papirer. Følgen deraf vil let kunne blive, at der kommer en saadan Masse af disse Obligationer paa Markedet, at de trykke Kursen paa Kreditforeningsobligationerne, af hvilke der normalt fremkommer for en 25—30 Mill. Kr. om Aaret, og det er vel nok det Beløb, som det indenlandske Pengemarked kan absorbere. Disse Tiendeobligationer maa jo siges at være et udmærket Papir, idet de have fineste Prioritet i alle tiendepligtige Ejendomme og tillige Statsgaranti. Det er derfor en given Ting, at de ville faa en Kurs saa høj, som ingen anden Obligation vil kunne faa, maaske endog højere end Statsobligationer. Muligvis vil største Delen af disse Obligationer gaa til Udlandet, idet de ere forsynede med Statens Stempel og dens Garanti; men for at der ikke skal ske noget Fortræd paa vort hjemlige Pengemarked, bør man ikke lade et Papir som dette, der er af en ganske ekceptionel Art, kunne komme frem til Skade for